

## ПРОГРАМА НА КЛИНИЧНА ПСИХОЛОГИЯ

### ИЗПИТЪТ Е В ДВЕ ЧАСТИ: ПИСМЕН КОНКУРСЕН ПО ПРИЛОЖЕН КОНСПЕКТ И ИНТЕРВЮ

#### ПЪРВА ЧАСТ: Писмен конкурс изпит

##### Конспект:

1. Клиничната психология като приложна наука – история и развитие, предмет, принципи и задачи, връзка със сродни науки и професии.
2. Психопатология – основни понятия и класификации. Критерии за психично разстройство, МКБ и ДСН.
3. Психологична оценка в клиничната психология. Методи за изследване и интерпретация на когниция и интелект при възрастни.
4. Изследване на личността в клиничната практика. Проективни тестове за възрастни – изследване и интерпретация, трудности и ограничения.
5. Функционална оценка на детското развитие в клиничната практика. Методи за изследване и интерпретация на основни области на функциониране (езикова система и комуникативни възможности, когниция и интелект, социо-емоционално функциониране, фини и общи моторни умения)
6. Основни подходи в клиничната психология и психотерапия. Същност и развитие. Базови теории и понятия за разбиране на психичните разстройства. Терапевтични техники.
7. Кризисни състояния, психична травма и стрес. Маладаптивни модели на поведение. Защитни механизми и копинг-стратегии.
8. Направления и изследователски традиции в психосоматиката при възрастни и деца. Оценка на риска от психосоматични заболявания.
9. Етика и професионални стандарти в клиничната психология и психотерапия. Основни етични принципи на консултиране в детска възраст.
10. Клиничният психолог в мултидисциплинарния екип в системата на здравеопазването.

##### Източници:

1. Балинт, М. (1997), Лекарят, неговият пациент и болестта, Фонд. „Невронауки и поведение“.
2. Бонгър, Б. и Бютлър, Л., 2002, „Пълен наръчник по психотерапия“, ИК „Лик“.
3. Бремс, Кр. (2002), „Полное руководство по детской психотерапии“, ЕСКМО-Пресс.
4. Голдбег, Д., Бенджамин, С., Крийд, Ф. (1997). Психиатрия в медицинската практика. Фондация „Невронауки и поведение“, София.
5. Залевский, Г. В. (2012), „История клинической психологии : учеб. пособие“, Томск.
6. Иванов, К. (2012), Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране, ВСУ „Черноризец Храбър“
7. Каплан, Р. (2013), Психологическо тестиране, ИК „Изток-Запад“.
8. Кокошкарлова, А. (1984), Психологическо изследване на личността в клиничната практика.

9. Кори, Дж. (2015), „Теория и практика на консултирането и психотерапията“, ИК „Изток-Запад“
10. Костова, З. (2018), Травма и родителстване, ИК „Стено“.
11. Костова, З., (2019), Психосоматични разстройства в детска възраст и рефлексивно родителстване, Клинична и консултативна психология, бр. 1 (39) 27– 48, Стено, Варна, , ISSN: 1314 – 0280.
12. Крумова-Пешева, Р. (2017), Психологично консултиране в медицинската практика. Интервю Прес.
13. Крумова-Пешева, Р. (2019), Психосоматика и психоаналитична психотерапия. Годишник на СУ, Книга Психология, том 109, 153 – 174.
14. Куков, К. (2017), Изследване на когницията в клиничната практика, Астарта.
15. Куков, К. (2020), Проективните методики при деца и подрастващи, том 1, Практическо ръководство, Астра.
16. Куков, К. (2020), Проективните методики при деца и подрастващи, том 2, Практическо ръководство, Астра.
17. Лапаланш, Ф. И., Понталис, Ж. Б. (2014), „Речник на психоанализата“, ИК „Колибри“
18. Масалджиева, Р., Костова, З. (2019), Клинична психология, ИК „Миртани“, Пловдив.
19. Масалджиева, Р., Костова, Зл. (2016), Клинична психология, Основен курс, ИК „Миртани“, Пловдив, ISBN 978-619-90245-1-5.
20. Матанова, В. (2014), глава 2: „Клинична и медицинска психология. Предмет и кратка история“ във „Въведение в психологията“, с автор Масалджиева, Р., Пловдив.
21. Матанова, В. (2023), Детско психично здраве, сборник текстове. Съставител О. Тодоров, ИК „Стено“.
22. Матанова, В., Тодорова, Е. (2013), „Ръководство за прилагане на методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците“, Министерството на образованието, младежта и науката.
23. Михайлов, Н. (2019), Психотерапевт: Как да станеш, как да бъдеш и защо си струва, ИК „Стено“
24. Николкова, С., Маринов, П. (под редакция) (2007), Психиатрия, психология и психотерапия. Университетско издателство Медицина, ИК „ГорексПрес“, София.
25. Петкова, П., Матанова, В., Цонева, Н., Колев, М., Димитрова, С. (2020), Проективният тематично-аперцептивен тест за възрастни и деца, ИК „Стено“.
26. Попов, Г. (2010). Обща и клинична психопатология. Варна: Стено.
27. Прево, Клод-М. (2005), „Клиническая психология“. М.
28. Сандлер, Д., Дър, К., Холдер, А. (1993), «Пациент и психоаналитик. Основы психоаналитического процесса». Воронеж.
29. Сироткина, И. Е. (1995), Психология в клиникe: работы отечественных психиатров конца прошлого века“ – [http://vopsy.ru/journal.all issues](http://vopsy.ru/journal.all%20issues)
30. Стоева, Т. (2016), Психологическа помощ при кризи и екстремални ситуации, ИК „Пропелер“
31. Темков, И., Тимчев, Л. (1975), Кризисни състояния и кризисни интервенции, Съвременна медицина, т. 26, 2, с. 3 – 8, София,
32. Томчева, С., Арабаджиев, З. (2025). Психосоматика и Психотерапия. (Първо изд.). ЛБ, Сити Център.
33. Тръл, Т., Принстайн, М. (2016), Клинична психология, ИК „Изток-Запад“, София.
34. Уиникът, Д. (2001), „Детето, семейството и вътрешния свят“, С.
35. Франкъл, В. (2017), Психотерапия и екзистенциализъм, Лега Артис.

36. Фрейд, А. (1999), „Теория и практика детскогo психоанализа“, т. 1 –2. М.
37. Циркова, Д. (2007), „Психологично консултиране на деца юноши и родители“, Център за психосоциална подкрепа.
38. Шипковенски, Н. (2016), Ятрогения или освобождаваща психотерапия, ИК „Изток-Запад“.
39. Ялом, Ъ. (2018), Екзистенциална психотерапия, Колибри.
40. Beck, A., Freeman, A. (1990), „Cognitive Therapy of Personality Disorders“
41. Pomerantz, Andrew M. (2011), “Clinical psychology: Science, practice, and culture/Andrew M. Pomerantz“ – 2nd ed. p. cm. Includes bibliographical references and index. ISBN 978-1-4129-7763-0.
42. Urs Baumann, Meinrad Perrez “Lehrbuch Klinische Psychologie — Psychotherapie”, 1998.

## **ВТОРА ЧАСТ: ИНТЕРВЮ**

Интервюто се провежда с кандидатите, успешно положили писмения конкурсeн изпит.